Góliát

Goliat – svéd, 2018. Rendezte és írta: **Peter Grönlund**. Kép: **Gösta Reiland**. Szereplők: **Sebastian Ljungblad** (Kimmie), **Joakim Sallquist** (Roland), **Sampo Sarkola** (Örjan), **Cornelia Andersson** (Jonna), **Tuva Linghult** (Ingela). Gyártó: **B-Reel Films**. Forgalmazó: **Vertigo Média**. *Feliratos*. 88 perc.

A kárcsak Peter Grönlund nagyjátékfilmes debütálásában, a külvárosi hajléktalantanyán játszódó *Zsiványbecsület*ben, a tavalyi *Góliát*ban sem látni nyomát az úgynevezett svéd jóléti államnak: felnövéstörténete játszódhatna angol iparvárostól Detroit külsőn át Kőbánya alsóig bárhol, és a választott nézőpontban sincs semmi újdonság. A 17 éves Kimmie és családja a szegénységi küszöb környékén – magyar mércével még az alsó-középosztály szintjén – tengődnek, házukat elárverezés fenyegeti, az egyetlen aktív keresőnek, az apának pedig hamarosan börtönbe kell vonulnia drogdílerkedés miatt.

Ha Grönlund fikció helyett mozgóképes esszét forgatna, akkor sem tudná egyértelműbb módon illusztrálni a szociokulturális háttér determináló hatását és a káros szülői minták átörökítésének folyamatát. Főhőse, Kimmie nem született bűnöző, habitusa nem is tenné alkalmassá a szerepre, apja mégis kitartóan próbálja őt a saját képmására formálni. Korholja, amiért nem száll szembe az őt zaklató iskolatársaival, bokszolni tanítja, és a pénzbehajtó körútjaira is elkezdi magával hurcolni. Kimmie-t közben a barátnője egy közeli üzembe hívja dolgozni, ahol legálisan kereshetne pénzt, és a saját lábára állhatna. A fiú szeretne is kilépni az ördögi körből, de ahogy a néző, úgy ő is tisztában van vele, hogy nincs valódi választása. Nem akar dílernek állni, de arra sem tudja rávenni magát, hogy anyját és testvéreit sorsukra hagyja.

Ha a *Góliát* története nem is túl eredeti, legalább a környezetrajz hitelesnek tűnik, ahogy a fő- és mellékszerepben feltűnő figurák sem csak turistának néznek ki a kisvárosi nihilben. Grönlund filmje ráadásul a svéd országimázs szempontjából is fontos misszió teljesít: biztosítja azokat, akik a távolból is az ország jövőjéért és multikulturalizmus káros következményei miatt aggódnak, hogy az „őslakosok" önállóan, a bevándorlók segítsége nélkül is le tudják nullázni magukat.

BASKI SÁNDOR

Út a királyi operába

Yuli – spanyol, 2018. Rendezte: **Ícíar Bollaín**. Írta: **Carlos Acosta** művéből **Paul Laverty**. Kép: **Alex Catalán**. Zene: **Alberto Iglesias**. Szereplők: **Carlos Acosta** (Carlos), **Santiago Alfonso** (Pedro), **Edlison Manuel Olbera Nuñez** (kis Carlos), **Laura De la Uz** (Chery). Gyártó: **Morena Films / Galápagos Media / Potboiler Productions**. Forgalmazó: **Cirko Film**. *Feliratos*. 111 perc.

Ritka alkalom, mikor egy élő, és még aktívnak mondható művészről készül életrajzi film; és noha az idén 46 éves Carlos Acosta 2015-ben visszavonult a színpadi szerepléstől, művészeti vezetőként továbbra is munkálkodik, így karrierje korántsem nevezhető befejezettnek. Icíar Bollaín rendezése mégsem elsősorban ezért nevezhető rendhagyó *biopic*nek. Acosta 1973-ban született Havannában, és tényleg a semmiből lett a modern tánc egyik legelismertebb és legnagyobb sztárja. Nagyszülei még rabszolgaként robotoltak egy ültetvényen, apja egyszerű teherautó-sofőr volt. Yuli focista szeretett volna lenn, a táncból csakis annak modern, utcai formája érdekelte, ám apja – felismerve tehetségét – balettiskolába íratta. A nyomorból való felemelkedés útja mellett az életrajz a klasszikusnak nevezhető konfliktusokat állítja középpontba, a tehetség (nem teljesen saját akaratból történő) gondozása áll szemben a boldogság elképzelt kiélvezésével, ahogy – a 90-es évek közepén csúcsra érő kubai menekülthullám idején – a maradás és a távozás kérdése is visszaköszön, még a sikerek csúcsán is. Az Acosta neve alatt 2007-ben

megjelent, *No Way Home* című önéletrajzból táplálkozó film azonban nem csupán története miatt érdekes – a film a megidézett eseményeket illetően saját maga is jelzi, hogy nem követi híven a valóságot, elővezetve ezzel az igazság és a valódiság örök kettősségét. Acosta nem csupán ihletője, tárgya és elővezetője az élettörténetének, de egyúttal eszköze és mesélési módja is: a főszereplő életét éppen a saját önkifejezési formanyelvével vitte színre, és a középpontba állított művészeti ágat használja a narratíva módjaként, ahogyan Yuli szenvedéseit és sikereit magával a balettel és annak eszközrendszerével mondja el.

FEKETE TAMÁS

Egy herceg és egy fél

Un prinț și jumătate – román, 2018. Rendezte: **Ana Lungu**. Írta: **Ana Lungu** és **Iris Spiridon**. Kép: **Luchian Ciobanu**. Szereplők: **Iris Spiridon** (Iris), **Marius Manole** (Marius), **Téglás István** (István), **Mátray László** (Laci). Gyártó: **Mandragora**. Forgalmazó: **Vertigo Média**. *Feliratos*. 105 perc.

Ana Lungu (*A cet gyomrában*, *Egy jókislány önéletrajza*) román rendezőnő harmadik nagyjátékfilmjében Iris, Marius és István hétköznapjaiba pillant be, akik egy bukaresti lakásba költöznek, miután a lány elveszíti barátját. Ők hárman odaadó és közeli barátok, ismerve egymás múltját és megpróbáltatásait. Marius kislánya láthatásáért viaskodik, Iris és István a független színészi pálya göröngyös útján próbálnak talpon maradni, míg egy közönségtalálkozón össze nem találkoznak István erdélyi barátjával, Lacival. A szimpatikus férfin megakad Iris szeme, hiszen amellett, hogy magas és jóvágású, még verseket is ír. Tulajdonképpen ő az a szőke herceg, aki lóháton szokott vágtázni árkon-bokron át és akiben a lány intellektuális partnert vél felfedezni. A színésznőt

elbűvöli Laci, benne találja meg – a film nyitójelenetében tárgyalt – vágyainak tárgyát, akinek gondolkodásmódjába, irodalomra és filozófiára fogékonyságába könnyen belehabarodik. A három barát ugyan együtt indul útnak Erdélybe, de útjaik széttartanak, így közös kirándulásuk megfeneklik.

Lungu minden művészi igyekezete és önreflexív gesztusa ellenére a *Külön bandá*ból, a *Kalandorok*ból, vagy éppen az *Álmodozók*ból felderengő baráti hármas a statikus képekbe és a meddő filozofálgatásokba kövül bele. Hiába próbálja egyszerűen komponált képeit karaktereinek lüktetésével feltölteni, a halálról, a színjátszásról és irodalomról hosszasan morfondírozó dialógusok között csupán egy-egy jelenetnek érezni gyenge pulzusát. Az elmúlásról és a gyász feldolgozásáról úgy beszél a film, hogy közben jószerivel alig mond valamit, így a másfél órányi összefésületlenség alig egy fél filmet tesz ki. Az a kevés, amit a néző Lungutól kap, inkább annak az elcsépelt igazságnak az ismétlése, hogy olykor plátói szerelmeink önnön elveink és elképzeléseink kínkeserves felülírásai, amikből a szerencsésebbeket egy kényelmetlen pirkadatkor mentik ki az igazán jó barátok.

PAZÁR SAROLTA

Ugye boldog vagy?

Das melancholische Mädchen – német, 2019. Rendezte és írta: **Susanne Heinrich**. Kép: **Pákozdi Ágnes**. Zene: **Mathias Bloech** és **Moritz Sembritzki**. Szereplők: **Marie Rathscheck** (Lány), **Yann Grouhel**, **Markus Nechleba**, **Nicolo Pasetti, Alexander von Hugo**. Gyártó: **DFFB / Essential Filmproduktion.** Forgalmazó: **Vertigo Média**. *Feliratos*. 80 perc.

Amikor a túlgondolt irónia addig csűri-csavarja bemutatott alaphelyzetét, hogy fordul egyet saját tengelye körül, és már inkább érezzük úgy, valóban azonosul azokkal az állításokkal, amelyeket megpróbál kifigurázni, az eredmény nevetségessé válik, a teljes alkotás pedig öncélúvá. És mi van akkor, ha valójában nem iróniával, hanem cinizmussal állunk szemben – ahogy a történet egy pontján ezt ki is nyilatkoztatják? Nos, igazából semmi. Ennek a különbségtételnek épp úgy nincs semmi súlya vagy tétje, ahogy az *Ugye boldog vagy?* többi motívumának sem.

Susanne Heinrich rendező első filmjében melankolikus, jelenleg hontalan, állítólag író főhősnőjét (Marie Rathscheck) tizenöt epizódban állítja olyan helyzetekbe, amelyek a nőiséggel és a nők társadalmi helyzetével kapcsolatos jellemző szituációkat ábrázolnak, úgy mint a gyermekvállalás valódi oka (ti. az unalom) vagy az orgazmus színlelésének igazi tétje (a megfejtés: a női szabadság egyetlen tényleges megnyilvánulási lehetősége). Ha a feminizmus és a nemi szerepek kérdése önmagában még nem lenne elég, társít mellé egy általános társadalomkritikát az emberi kapcsolatok kiüresedettségéről, és a fiatalok kiégéséről.

Heinrich tutti-frutti színű pasztell díszleteken vezeti keresztül kifejezéstelen arcú, névtelen, szimbolikus főhősnőjét, ám ez a hipszter Instagram-esztétika éppen, hogy azonosításra késztet, megerősít, ahelyett, hogy elidegenítene azoktól a tételektől, amelyeket oly cinikusan jelenít meg. Viccet csinál mindazokból, akik viccet csinálnak a patriarchális alapelvekből, paródiája az ugyanakkor nyilvánvalóan mintának tekintett Greta Gerwig szerzői életművének (*Frances Ha*, *Lady Bird*), ám arról nem tesz

egyetlen állítást sem, valójában mit képvisel. Márpedig gúnyt űzni mindenből lehet, ehhez nem fér kétség, az viszont erősen vitatható, hogy milyen jogon teszi ezt olyasvalaki, aki nem mutat fel cserébe semmit.

PETHŐ RÉKA

A bűn királynői

The Kitchen – amerikai, 2019. Rendezte: **Andrea Berloff**. Írta: **Ollie Masters** művéből **Andrea Berloff**. Kép: **Maryse Alberti**. Zene: **Bryce Dessner**. Szereplők: **Melissa McCarthy** (Kathy), **Tiffany Haddish** (Ruby), **Alisabeth Moss** (Claire), **Domhnall Gleeson** (Gabriel), **Bill Camp** (Coretti). Gyártó: **BRON / New Line Cinema / DC Vertigo**. Forgalmazó: **InterCom**. *Szinkronizált.* 102 perc.

Tekintve, hogy a női emancipáció filmipari diadalútja az akciófilmek hímes mezején a képregény-adaptációk térhódításával indult a 90-es évek derekán (a *Tank Girl* önfeledt hiperfeminista mókájától a *Barb Wire* lucskos sihederálmán keresztül a *Vampirella* bizarr trash-opuszáig), az Álomgyár azóta is lankadatlanul kutatja az olyan *comics*-okat, amelyek egyszerre mutatnak fel tökös hősnőket és tisztes bevételeket. Szerencsére a szuperhős-műfaj megfáradását ösztrogén-kezeléssel fékezni próbáló stúdiókísérletek mellett időnként bejut a fősodorba egy-egy érdekes szerzői darab is, amelyek jobbára karcosabb vonásaikat is átmentik Hollywoodba (mint ezt a *The Scribbler* és az *Atomszőke* közelmúltbeli példája bizonyítja). Miután az elmúlt évben igen felkapott lett a „maroknyi dolgozó nő betör a gengszter-szakmába" tematika, nem meglepő, hogy az Ocean-sellők, fekete özvegyek, Wall Street-i pillangók közé idén bekerült egy képregény-adaptáció három bestiája is – az már annál inkább, hogy ezúttal szinte semmit nem sikerült megőrizni az alapanyag – egyébként kisszámú – érdemeiből.

Az Ollie Masters-Ming Doyle páros 2015-ös Vertigo *graphic novel*je nyolc könyörtelen részben meséli el három ír gengszterfeleség hatalomátvételét a 70-es évekbeli Pokol Konyhája durva gettójában, akik férjeik lesittelését követően kénytelenek beletanulni a zsarolások, betoncsizmák, hulladarabolások praktikáiba – és hamar kiderül, hogy aki szembekerül ezekkel a Konyha-tündérekkel, könnyen a halakkal vacsorázhat. A kemény macsósztorik írójaként befutott Andrea Berloff (*Straight Outta Compton, Blood Father*) rendezői debütje ehhez képest olyan, mintha szerzője az aktuális „hogyan csináljunk nőknek erőszakfilmet" receptkönyv alapján kigyomlált volna minden vitatható elemet az alapműből (ezek a gengszternők nem védelmi pénzt szednek, csupán megsegítik a rászorulókat, gonoszabb húzásaikért pedig *kizárólag* a férfielnyomás a felelős), hogy aztán a – műfajhoz illő – sötét mélyrepülést lecserélje egy sápadt „csajszolidaritás"-klisémesére. *A bűn királynői* nem több a *Nyughatatlan özvegyek* lakossági változatánál, kevesebb özvegy, takarékosabb dráma, laposabb stílus és olcsóbb tanulság – panelkonyha, menzakoszttal.

VARRÓ ATTILA

Lázadók

Rebelles – francia, 2019. Rendezte: **Allan Maudit**. Írta: **Jérémie Guez** és **Allan Mauduit**. Kép: **Vincent Mathias**. Szereplők: **Cécile de France** (Sandra), **Yolande Moreau** (Nadine), **Audrey Lamy** (Marilyn), **Simon Abkarian** (Simon), **Samuel Jouy** (Digne). Gyártó: **Albertine Productions**. Forgalmazó: **Cinetel**. *Feliratos.* 87 perc.

A 2010-es évek végére az új szuperhős-protagonista a nő lett, eképpen zsánerek, kész opuszok (*Oceans*-sorozat, *Szellemirtók*) kapnak friss zamatot, és ezzel párhuzamosan a női szerepek és gender kérdések a társadalomban és a popkultúrában is újraértelmeződnek. A 21. századi nő összetett figura: szépségével és hibáival, ravaszságával és érzelmességével egyszerre tündököl a vásznon, ezen ambivalencia miatt a remekül áll neki például a kétes gengszterélet. A francia filmipar most is időben reagált a jelenségre és összedobott egy girl-power komédiát, amely olyan fekete lett, hogy a Cohen-testvérek kéjesen nyalogathatják a szájuk szélét.

Sandra jobb napokat látott ex-szépségkirálynő, elhagyván erőszakos férjét és a dél-francia luxuséletet, északra utazik szülővárosába. Egy halkonzerv üzemben helyezkedik el, majd

a futószalag mellett összebarátkozik a kelekótya Marilynnel és a kedvesen egyszerű Nadine-nal. Amikor az egyik éjszakai műszak során a főnök megpróbálja megerőszakolni, a három hölgy leszerelési akciója közben a férfi meghal. Hátrahagy viszont egy sporttáskányi pénzt, amit a lányok magukhoz vesznek, nem számolva azzal, hogy a nyakukba szakad a környék összes brutális maffiafőnöke, valamint egy sármos rendőr is. A lányoknak nem elég, hogy a véletlen gyilkosság bizonyítékait is el kell takarítaniuk, ki kell cselezniük a pénzéhes-pisztolyos férfimancsokat, miközben a családi életet is navigálniuk kell.

Allan Mauduit rendező jobbnál jobb jeleneteket sorjázva prezentálja az elcsépelt történetet. A meglepő brutalitás és vér jól keveredik a szárazkás, kissé zord északfrancia humorral és hangulattal, miközben a három főhősnő dinamikája olyan remekül működik, hogy Charlie angyalai szégyenkezve kulloghatnak el a sminkszobába. Hisztériák és tomboló hormonok, női fondorlat és túlélési ösztön – remek motívumkészlet, amely olyan mint a kis fekete estélyiruha: jól áll szinte mindenkinek.

ALFÖLDI NÓRA

Velence vár

Venise n'est pas en Italie – francia, 2019. Rendezte és írta: **Ivan Calbérac**. Kép: **Vincent Mathias**. Zene: **Laurent Aknin**. Szereplők: **Helie Thonnat** (Emile), **Benoît Poelvoorde** (Bernard), **Valérie Bonneton** (Annie), **Eugène Marcuse** (Fabrice), **Coline D'Inca** (Natacha). Gyártó: **Asifilms / StudioCanal / Scope Pictures**. Forgalmazó: **Big Bang Media**. *Szinkronizált.* 95 perc.

A franciák újfent előrukkoltak egy közepesen vicces, de annál fárasztóbb komédiával, amely nyári limonádénak elmegy, ám ez a legtöbb, amit a

javára írhatunk. Ivan Calbérac rendező saját regényét adaptálta vászonra, melynek középpontjában a 15 éves, gátlásokkal küzdő Emile és lakókocsiban élő, enyhén szólva bogaras szülei állnak. Előbbi annak rendje és módja szerint alaposan belezúg egyik osztálytársnőjébe, a lány pedig csodák csodájára meghívja őt komolyzenei fellépésére. A probléma mindössze annyi, hogy a hangversenyre Velencében kerül sor, a cikibbnél is cikibb szülők pedig kieszelik, hogy közös családi vakáció keretében juttatják el csemetéjüket a festői olasz helyszínre.

Sokszor láttuk már azt a fajta családi road movie-t, melyben a diszfunkcionális família tagjai egy közös utazás során gondolják újra, és hozzák helyre kapcsolatukat (*A család kicsi kincse*, *Rumlis vakáció*, *Familia rodante*). A *Velence vár* valami hasonlóra tesz kísérletet, az író-rendezőt azonban láthatóan jobban érdekli a szülők eltúlzott excentrikussága (az apa szerepében a belga komikus-sztár, Benoît Poelvoorde grimaszol nagy elánnal), és a belőle eredő, igencsak erőltetett helyzet- és jellemkomikum.

Calbérac filmje akkor működik a legjobban, mikor a szülők helyett Emile nézőpontjára koncentrál. Ekkor fel-felbukkan egy őszintébb, emberi szál, mellyel bárki könnyen azonosul, aki volt valaha kamasz. A szerencsétlen, naiv srác kedves bénázásán akaratlanul is mosolyra húzódik a szánk, jóval inkább, mint a szülők görcsösen viccesnek szánt bohóckodásán. Kár, hogy mindez nincs jobban kidolgozva: hiába a kilencven perces játékidő, a cselekmény hamar elsikkad, a néző pedig azon kapja magát, hogy a sokadik fárasztó viccet ásítja végig.

RUDOLF DÁNIEL

Jó srácok

Good Boys– amerikai, 2019. Rendezte: **Gene Stupnitsky**. Írta: **Lee Eisenberg**. Kép: **Jonathan Furmanski**. Zene: **Lyle Workman**. Szereplők: **Jacob Tremblay** (Max), **Keith L. Williams** (Lucas), **Brady Noon** (Thor), **Molly Gordon** (Hannah), **Midori Francis** (Lily). Gyártó: **Good Universe / Universal Pictures / Point Grey Pictures**. Forgalmazó: **UIP-Duna Film**. *Szinkronizált.* 90 perc.

„Van benne drog, erőszak, káromkodás... És bár úgy döntöttünk, hogy az teljesen rendben van, hogy ezeket magában a filmben csináljátok, nem nézhetitek meg az előzetesben." – Magyarázza a trailerben kölyök-címszereplőinek Seth Rogen producer, a *stoner* mozik multiplexekben is szívesen fogadott irányzatának egyik emblematikus alkotója. Ez a felvezető bizony előrevetíti azt is, hogy a *Jó srácok* miért nem érhet nyomába Judd Apatow kétezres évek közepén kisebb vígjáték-forradalmat elindított, empatikus filmjeinek, melyek nem egyszer bizony az amerikai tinimozik kliséit is meg merte pörgetni azok tengelye körül.

Gene Stupnitsky rendezése kisiskolások kezébe ad análgolyót, és egyéb szexuális segédeszközöket, hogy aztán a srácok rácsodálkozhassanak a fura tárgyakra, majd egyszerű játékszerként/ékszerként próbálják hasznosítani azokat. Ráadásul ez csak az egyik olcsó poén a filmből, amely történetét tekintve sem különösebben komplikált. De legalább hiteles: a gyerekek el akarnak jutni egy üvegezős buliba, ám ahhoz vissza kell szerezni egy drónt, amely az egyik fiú apjának tulajdona. Természetesen csupa veszélyes kalandon esnek át (például egy ostoba jelenetben többsávos autópályán kell átrohanniuk a kölyköknek tö-

megbalesetet okozva), mire a végén minden jóra fordul.

Rogenék jelentős bűne, hogy képtelenek elfedni: elsősorban a takarásban kajánul vigyorgó felnőtteknek igyekeznek a kedvében járni. Kétségtelenül tehetséges gyerekkarakereiket egyszerűen kihasználják, ha úgy tetszik, kismajmokat csinálnak belőlük. És ez – legyen a *Jó srácok* a tehetséges gyerekszínészeknek köszönhetően bármennyire is szórakoztató – inkább kínos, mint karakán vállalás.

KOVÁCS GELLÉRT

100 dolog

100 Dinge – német, 2018. Rendezte és írta: **Florian David Fitz**. Kép: **Bernhard Jasper**. Zene: **Josef Bach** és **Arne Schumann**. Szereplők: **Florian David Fitz** (Paul), **Matthias Schweighöfer** (Anton), **Miriam Stein** (Lucy), **Hannelore Elsner** (Renate), **Wolfgang Stumph** (Wolfgang). Gyártó: **Erfttal Film / Pantaleon Films**. Forgalmazó: **Big Bang Media**. *Szinkronizált.* 111 perc.

Toni és Paul harmincas aranyifjak, életük elsősorban a márkás öltönyök, edzőcipők, elektronikus eszközök és dizájnbútorok körül forog. Mindenük megvan, ami csak kell, mégis megszállottan gyűjtik az új trófeákat. Míg dédszüleik csak félszáz tárgyat vehettek leltárba, ők, akárcsak generációjuk többi tagja, már átlagosan tízezer dolgot birtokolnak. Megengedhetik maguknak, hogy bármit megvegyenek, és pár percig talán boldogok is vele, de kérdés, hogy hosszabb távon mi értelme ennek. A tehetséges páros startup céget vezet, ahol kifejlesztenek egy ígéretes mobilalkalmazást, azonban a lehetséges milliókra már előre őrült fogadást kötnek egy részeg éjszakán. Reggel egy-egy üres szobában, teljesen csupaszon állnak rajthoz, és ettől kezdve száz napon keresztül mindig csak egyetlen új dolgot vehetnek magukhoz. Aki előbb feladja, elveszti a kilátásban lévő vagyont, amiért gyakorlatilag bármit megkaphatna, viszont nyerhet egy teljesebb és boldogabb életet.

A film premierje talán a nyár derekára eső „túlfogyasztás napján" lett volna igazi, a lényeg azonban így is célba talál. A Pault játszó színész-rendező, Florian David Fitz, semmit sem bíz a véletlenre, kíméletlenül meglovagolja a környezettudatos-növekedésellenes-fogyasztáskritikus mozgalmak aktuális hullámát, és mindent bevet a jó ügy érdekében. A pergő ritmusú, csípős humorú komédia abban is lelkiismeret-furdalást kelt, aki fényévekre van a yuppie világtól, és ha mozi után csak eggyel kevesebb vásárlás történik, már megérte. Hannelore Elsner egyik utolsó szerepét játssza A *100 dolog* bölcs anyukájaként, akinek óvatos felvetése arról, hogy Marxnak talán mégis igaza lehetett, ebben a megvilágításban már nem is annyira poén.

BARKÓCZI JANKA

Aki bújt

Ready or Not – amerikai, 2019. Rendezte: **Matt Bettinelli-Olpin** és **Tyler Gillett**, Írta: **Guy Busick** és **Ryan Murphy**. Kép: **Brett Jutkiewicz**. Zene: **Brian Tyler**. Szereplők: **Samara Weaving** (Grace), **Adam Brody** (Daniel), **Mark O'Brien** (Alex), **Henry Czerny** (Tony), **Andie MacDowell** (Becky). Gyártó: **Mythology Entertainment / Vinson Films**. Forgalmazó: **Fórum Hungary**. *Szinkronizált.* 95 perc.

A horrorfilmek nem véletlenül nyúlnak gyakran a játékok narratívaszervező erejéhez (lásd a sikeres *Fűrész*-sorozatot): az ismert vagy éppen teljesen ismeretlen szabályok nem csak az adott történetet, de a feszültség megfelelő adagolását is hatékonyan tudják irányítani. A konkrét vagy csak metaforikus játékokat mozgató horrorfilmek és thrillerek (pl. *Játszma*) általában nem nagyon bíbelődnek bonyolult játékszabályokkal, legtöbbször maga a túlélés a cél: a felhasználható eszközök és a játék keretei pedig egyértelműen le vannak fektetve (mint az *Éhezők viadala*-sorozat első részében), hogy a néző (és a játékosok) csak az akcióra fókuszálljanak. Hasonló a helyzet az idei *Aki bújt*ban is, amely gyerekkorunk egyik végtelenül egyszerű, de legalább annyira izgalmas játékából, a bújócskából farag véres szeánszt. A film alapképlete nincs túlbonyolítva: a házasság épp csak elinduló izgalmát élvező Grace-nek arra kell rádöbbennie, hogy a milliárdos család, ahova beházasodott, egy bizarr rituáléval fogadja magába újdonsült tagjait. A sors (és az Ördög) úgy hozta, hogy Grace-nak a gótikus kastélyokat idéző palotában az életért kell bujkálnia: újdonsült rokonai még le sem mosták az ünnepség sminkjét, de már számszerűjjal kutatnak utána.

Az *Aki bújt* alkotói a diszfunkcionális családi horrorok és a fantasztikumba hajló szektafilmek motívumait öntik a bújócskázás narratív tartótégelyébe, némi abszurd humorral megspékelve a kötelezőnek vélt *gore*-t. A film nem kettő, legalább három vagy négy szék közé esik: az alapkoncepcióból adódó suspense-t kioltja az erőszak indokolatlan túlhangsúlyozása (a sokadik rozsdásszögbe markolás után már csak egy ásítással nyomjuk el a hányingert), az *Addams-family*-t idéző karikatúrahumor pedig egyszerűen túlhasznált: az amúgy remek alapötlet sajnos csak ígéret marad.

LICHTER PÉTER

A tűzön át

Sauver ou périr – francia, 2018. Rendezte: **Frédéric Tellier**. Írta: **David Oelhoffen** és **Frédéric Tellier**. Kép: **Renaud Chassaing**. Zene: **Christophe Lapinta**. Szereplők: **Pierre Niney** (Franck), **Anais Demoustier** (Cécile), **Vincent Rottiers** (Martin), **Chloé Stefani** (Nathalie). Gyártó: **Single Man Productions / Mars Films**. Forgalmazó: **Cirko Film**. *Feliratos.* 116 perc.

A mentősökkel vagy rendőrökkel összehasonlítva a tűzoltók filmes reprezentációja a mennyiség és a diverzitás tekintetében is igen szerény. Ha épp nem sablonos mellékszereplőként találkozunk velük, a lánglovagokról szóló történetek általában valahol a valóságtól elrugaszkodott szuperhősködés, a tüzes férfitestekkel operáló maszkulin giccs és a dokumentarista igényű hőseposzok között oszcillálnak. *A tűzön át* francia alkotói ezen szélsőséges minőségeket összeboronáló megközelítése már csak azért is érdekes, mert a testület önfeláldozó hősiessége előtt a főhős belső küzdelmeivel hajtanak fejet: a valós tényekből íródott film a kínálkozó ellentmondásokat bevállalva egyszerre farag a fiatal párizsi parancsnokból szoborszerű idolt és árnyalt emberi alakot.

Az ambíciózus, önfeláldozó, jóképű és családszerető Franck mintha egy toborzóplakátról lépett volna elénk. A figura hamiskás tökéletességét az elegánsan visszafogott képek sem képesek ellensúlyozni, a papírízű heroizmus végül mégis valódi drámai mélységekkel, univerzális emberi dilemmákkal gazdagodik. Az első éles bevetés tragédiája után az elhivatottság és a bátorság fogalmai radikálisan átértékelődnek, a fókuszváltás pedig jótékonyan elfedi a klisékre hagyatkozó karakterépítés hiányosságait. A mértéktartó rendezés és a kiváló színészgárda hatékonyan megóvják a kórházi jeleneteket a kínos pátosztól, a hős megváltástörténete pedig a vonatkozó közhelyek halmozása ellenére is életre kel. Az azonban, hogy a filmet a célzott könnyfakasztás és a merev tisztelgés sem temeti maga alá, elsősorban a főszereplő Pierre Niney érdeme. Az Yves Saint-Laurent megformálójaként feltűnt fiatal színész a makulátlan szupertűzoltót, a kötéseket viselő sérültet és a megtört, bizonytalan családfőt egyszerre képes hitelesen eljátszani, ami bizony igen komoly színészi teljesítmény.

HUBER ZOLTÁN

Halálos iramban: Hobbs & Shaw

Fast & Furious Presents: Hobbs & Shaw – amerikai, 2019. Rendező: **David Leitch**. Forgatókönyv: **Chris Morgan**. Kép: **Jonathan Sela**. Zene: **Tyler Bates**. Szereplők: **Dwayne Johnson** (Luke Hobbs), **Jason Statham** (Deckard Shaw), **Vanessa Kirby** (Hattie Shaw), **Idris Elba** (Brixton). Gyártó: **Universal Pictures**. Forgalmazó: **UIP-Duna Film**. *Szinkronizált.* 134 perc.

A 2000-es évek elején elstartolt *Halálos iramban*-széria majdnem parkolópályára került a harmadik rész (*Tokiói hajsza*) után, ám a 2009-es *Halálos iram* új irányba terelte a sorozatot: kevesebb autó, több lövöldözés, grandiózusabb történet, Vin Diesel és tragikus sorsú, autóbalesetben elhunyt Paul Walker párosa mellett pedig egyre nagyobb szerepet kaptak Dwayne „The Rock" Johnson és Jason Statham karakterei. A gyorsan közönségkedvenccé váló The Rock–Statham duó állandóan civakodó, egymásnak keresztbe tevő hősei, Luke Hobbs ügynök és a törvényenkívüli ex-kommandós Deckard Shaw pedig a rajongók örömére önálló filmet kaptak.

A *Halálos iramban: Hobbs és Shaw* minden korábbi résznél nagyobb mértékben hasonlít a *Mission: Impossible*- és *James Bond*-filmekre, sőt a szuperhősmozikra. Deckard húga, az MI6 ügynök Hattie saját véráramában rejti el a halálos, nanokapszulákba rejtett Hópihe-vírust amire egy világuralomra törő nagyvállalat végrehajtója, az implantátumokkal félig kiborggá alakított szupererős Brixton is vadászik. Így Deckardnak és Luke-nak össze kell fognia, hogy megmentsék az ügynöknőt és a világot. A *Hobbs és Shaw* legszórakoztatóbb jelenetei azok, amelyekben a két címszereplő ugratja egymást. Az egyre irreálisabb akciók viszont egy idő után fárasztóvá válnak, és azt is nehéz eldönteni, hogy mikor szándékos és mikor akaratlan az önparódia. A *Mission: Impossible – Utóhatás*ban is *femme fatale*-t alakító karizmatikus és kemény öklű (vagy inkább: kemény combú) Vanessa Kirby Hattie-je pedig eleinte jól kiegészíti a két főszereplő tesztoszteronbombát, ám karaktere passzív, megmentésre váró nővé redukálódik a játékidő utolsó harmadában. Az új *Halálos iramban*-film persze csak azoknak a rajongóknak okoz csalódást, akik autós üldözésekre számítanak, mert ebben az epizódban minden korábbinál dominánsabbak a lövöldözések és az ökölharcok.

BENKE ATTILA